

140207
Dnr: 2014/6
Handläggare: Marie-Louise Luther

Boverket
Att Stina Jonfjärd
Box 534, 471 23 Karlskrona

Remissvar på Boverkets Byggregler (2011:6) om ändring i verkets byggregler, extra remiss

Astma- och Allergiförbundets synpunkter:

Vi har valt att svara utifrån de aspekter som vi bedömer har betydande påverkan på hälsan för personer med allergi eller annan överkänslighet.

Rent allmänt anser vi att det är *anmärkningsvärt* att Boverket skickar ut en remiss med ändringar i Byggreglerna med så kort varsel som en vecka. *Ännu mer anmärkningsvärt* är att Boverket föreslår förändringar när det gäller exempelvis i avsnittet ventilation (6.2.5 och 6:924) utan att göra en konsekvensbeskrivning av hälsorisker som förslagen kan tänkas medföra. Om Boverket inte har kompetens att göra konsekvensbedömningar av hälsorisker måste man inhämta sådan kompetens, exempelvis via Folkhälsomyndigheten så att förslaget och konsekvensanalysen blir balanserad. Det är inte tillräckligt att inhämta synpunkter från Folkhälsomyndigheten med bara en veckas varsel. Myndigheter ska inte ta beslut om regeländringar som kan påverka hälsan negativt med bristfälligt beslutsunderlag.

Vi har dessutom fått veta av expertis 1) att förutsättningen för att kunna ställa funktionskrav är att funktionen måste vara väl definierad, vilket tyvärr inte är fallet när det gäller funktionen ”god luftkvalitet”. Luftens kvalitet hänger samman med dess innehåll av en lång rad gasformiga och partikelformiga föroreningar med vitt skilda egenskaper och effekter på komfort och hälsa. Det är därför den rådande principen är att formulera teknikkraav som innebär att en byggnad ska ventileras med ett lägsta tillåtna luftflöde. Det är också därför det är bra att man, som hittills, föreskriver att föroreningar ska föras bort - med innebörden att såväl fukt som gaser och partiklar evakueras från byggnaden.

Det nu aktuella förslaget till ändring av BBR innebär att man öppnar för användning av lösningar som inte är kvalitetssäkrade fullt ut. Exempelvis kan man få intrycket att osuppfångning enligt SS-EN 61591 är ett tillräckligt mått. I själva verket kan kolfiltret ha låg avskiljning för många viktiga föroreningar som bildas vid matlagningen, dessutom kommer kolfiltret ganska snabbt att tappa effekt utan att brukaren är medveten om det. Boverkets strävan att vara teknikneutralt öppnar inte bara för att helt eller delvis ersätta ventilation med just kolfilterfläktar. Dessvärre öppnar man också för helt oprövade, icke kvalitetssäkrade och potentiellt hälsovådliga lösningar.

Astma- och Allergiförbundet ser allvarligt på detta och anser att krav utifrån hälsoaspekter på byggnader och installationer måste gå före strävan att vara teknikneutral!

Avsnitt 6.25 och 6:924 om ventilation

Vi avstyrker bestämt förslaget att kolfilterfläkt och liknande filter kan anses uppfylla bygg-reglernas krav på bortförande av olägenheter så som hälsofarliga ämnen, fukt, besvärande lukt, utsöndringsprodukter från personer och byggmaterial samt föroreningar från verksamheter i byggnaden.

Motivering:

I en kunskapssammanställning om partiklar konstateras finns det en påtaglig hälsopåverkan av partiklar och att det ur hälsosynpunkt är viktigt att minimera partikelhalterna inomhus. Det framgår att partiklar kan ge ett antal olika skademekanismer, bl a luftvägsobstruktion, allergi, infektion samt inflammerade vävnader. Barn och personer med lungsjukdom eller annan sjukdom är några av de grupper som är extra känsliga för partiklar. Luftrörssjuka har generellt högre deponering, d v s fler partiklar stannar i lungorna. 2)

Vid matlagning är stekning en av de stora källorna till inomhuspartiklar, men även kokning, brödrostning och bakning kan ge partiklar. *En utsugsfläkt ovanför spisen minskar exponeringen väsentligt. En cirkulerande kolfilterfläkt är mindre effektiv och återför dessutom luften till rummet. Man har sett att det kan ske kemiska reaktioner i smutsiga ventilationsfilter.* 2)

Dessutom kan matlagning innebära extra fuktbelastning i bostaden om det inte finns forceringsmöjlighet med köksfläkt. Även dusch och ev tvätt kan innebära extra fuktbelastning i bostaden om det inte finns möjlighet till forcering eller vädring i badrummet. En samlad riskvärdering tyder på att luftvägsproblem och astmabesvär ökar med 30–50 procent om man bor i hus med fukt- och mögelskador. För flera symtom är riskökningen ännu högre. 3)

Bakgrund

Astma- och Allergiförbundet är en intresseorganisation som tillvaratar intressen för personer med allergisjukdomar. Organisationen har idag ca 20 000 medlemmar och ingår i Handikappförbunden. Allergi och annan överkänslighet har ökat under de senaste decennierna och tillhör numera våra mest utbredda kroniska sjukdomar. Ungefär vart tredje barn har en pågående allergisjukdom och ca 9% av barnen har läkar diagnostiserad astma, vilket är en ökning med 50% sedan 2003 då andelen var 6%. 4) Minst 25% av den vuxna befolkningen har pågående allergisjukdom och 10% av den vuxna befolkningen har astma. 3) För personer med astma, allergi och annan överkänslighet är en god inomhus- och utomhusmiljö av stor betydelse för att må bra. Allergi är en dold funktionsnedsättning. Det innebär att det ibland kan vara svårt att få förståelse och gehör för att vidta åtgärder t ex i inomhusmiljön. Inte desto mindre är det viktigt att åtgärder vidtas för att personer med allergisjukdomar ska må bättre.

Maritha Sedvallson

Ordförande, Astma- och Allergiförbundet

Källor:

- 1) Lars Ekberg, docent i installationsteknik, CIT Energy Management AB
- 2) Partiklar i inomhusmiljön – en litteraturgenomgång, Socialstyrelsen och Akademiska sjukhuset, landstinget i Uppsala län 2006; http://www.socialstyrelsen.se/Lists/Artikelkatalog/Attachments/9626/2006-123-1_20061231.pdf
- 3) Miljöhälsorapport 2009, Socialstyrelsen och Karolinska Institutet; <http://ki.se/content/1/c4/57/25/MHR2009.pdf>
- 4) Miljöhälsorapport 2013, Institutet för miljömedicin och Karolinska Institutet; <http://www.imm.ki.se/MHR2013.pdf>

Kopia: Handikappförbunden och Folkhälsomyndigheten